

MESERIASUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADÓK LAPJA

„Tiszteld a tisztos ipart!”

Casa Fondului Național al Aviației

Nouile timbre de aviație pentru poștă.

Cu începere dela 1 Octombrie a. c., s'au pus în circulație noi timbre de aviație de 0,50 lei, 1 leu și 2 lei pentru trimiterea poștale.

Aceste timbre se vor aplica numai pe corespondențele și trimiterile poștale, de ex: cărți poștale, scrisori simple și recomandate, cărți poștale ilustrate, mandate poștale, telegrame, buletine de expediție a le mesageriilor, etc.

Aceste timbre au dimensiunile 21x26 mm. și sunt imprimate într-o singură culoare pe hârtie filigrantă cu cifra regal. Timbrele au în partea superioară cuvântul „România” la mijloc un desen compus dintr-o aripă de vultur și dintr'un cap de aviator, iar în partea inferioară valoarea, în scripțiunea „trimiteri poștale” dedesubtul căreia se află cuvintele „Fondul Național al Aviației”.

Culorile acestor timbre sunt:

Ce de 0,50 lei de culoare verde închis, cele de 1 leu de culoare brună, cele de 2 lei de culoare albastră.

NOUL TIMBRU DE AVIAȚIE.

Publicul este rugat să ceară dela debite aceste timbre speciale pentru a le aplica pe trimiteri.

Vechile timbre de 0,50 lei, 1 leu și 2 lei, nu vor mai putea fi întrebuințate pentru corespondențele poștale, decât până la 1 Noiembrie 1936.

Director, ST. VERON.

TIMBRELE VECHI VOR CONTINUA SĂ FIE VALABILE.

Monitorul Oficial de Joi 8 Octombrie publică decretul regal No 2.190 din 7 Octombrie 1936 prin care pe ziua de 1 Octombrie 1936 s'au pus în circulație următoarele categorii de noi timbre de aviație:

- Timbre speciale pentru „trimiteri poștale” de 0,50, 1 și 2 lei.
- Timbre mobile de: 0,10, 0,20 și 0,50 lei.
- Timbre mobile de 1, 2, 3 și 5 lei.
- Timbre mobile de 10, 20 și 50 lei.
- Timbre speciale pentru bilete de spectacole și chitanțe de 1, 2, 3 și 5 lei.
- Timbre speciale de facturi și borderouri de 1, 2, 3 și 5 lei.

Între cele două părți ale timbrului, sunt imprimate cuvintele: facturi, borderouri.

Fiecare din aceste timbre va avea seria și un număr de ordine același pe ambele părți, imprimat în culoare neagră, pe fondul liniar al timbrului.

VII. Timbre speciale de facturi și borderouri de 10, 20, 50 și 100 lei.

Actualele timbre de aviație, aflate în circulație vor continua să fie valabile și de aici înainte până la noua dispozițiune.

Vitās adōgyekben a pénzügyigazgatónak kétszázezer lel erejőig joga van jogerős döntést hozni.

A pénzügyminiszter körrendeletet küldött a pénzügyigazgatóságokhoz, hogy az adózók sérelmeikkel me a pénzügyminiszterhez, hanem egyenesen a pénzügyigazgatóhoz forduljanak. A miniszter a pénzügyigazgató megkerülésével nem dönthet ilyen ügyekben. Ezért a Bucurestiba való folyamodás csak késlelteti az ügyek elintézését. A rendelet felhatalmazta a pénzügyigazgatókat arra, hogy kétszázezer lelt meg nem haladó adópanaszokban jogerősen maguk döntsének.

Az iparosság már a középkorban is szervezett életet élt és intézményeiben élte ki magát. Ezek az intézmények a céhek voltak, amelyek az iparosság buját-baját elintézték, a tanonc-, a legény- és mester-fokokozatok kötelességeit és jogait szigorúan meghatározták és meg volt rá a hatalmuk is, hogy ezek betartására az érdekelteket rákényszerítsék. De az iparosság meg is becsülte a maga ősi intézményeit. Ellenmondás és ellenézés nélkül alávetette magát a céhek rendelkezéseinek és igyekezett azok előnyeit, illetve privilegiumait a maga javára kihasználni. Mint minden intézmény, amely bizonyos célokat századokon át szolgál, megöregszik; ha folytonos javításokkal és módosításokkal nem alkalmazkodik a viszonyokhoz, túléli magát és meg kell szűnnie, hogy jobb és modernebb alakulatoknak adjon helyet. Sajnos, a kiöregedett céhek helyét nem töltötték be tökéletesen utódai. Sem a régi breslek, sem az ipartestületek nem tudták pótolni az ősi céheket. A kézműiparosság folytonos súlyos elkerülhetetlenné vált. Hozzájárult még ehhez a fokozódó gazdasági válság és a gyáripar előretörése, hogy még kilátástalanabbá tegye a kézműiparosság hanyatló sorát.

Bizonyos, hogy hazai kézműiparunk elérkezett a mélyponthoz. Jelenlegi súlyos helyzetéből csak saját erejével küzdheti fel magát. Nem számíthat idegen segítségre, sajátmagának kell megteremtene az alapot, amely ismét erőssé, ellenállóvá teszi, hogy felvehesse a versenyt a gyáriparral és ismét a régi súlyát nyerje vissza legalább azon a területen, ahol az egyéni ízlés, a munka jósága és a megrendelők különleges kívánságainak tekintetbe vétele a fontos és amely területen a gyáripar a maga tömegkészítési módjával nem képes felvenni a kisiparos munkájával szemben a versenyt.

Nem tagadhatjuk, az utóbbi időben az állam is belátta, hogy az értékes társadalmi osztályt, amelyet a kisipar képez, nem szabad a végleges pusztulásnak szánni. Az április harmineadikán kibocsátott új ipartörvény, a múlt évben életbe lépett szövetkezetről szóló törvény, de még előbb az 1921-ben hozott szindikátusokról szóló

törvény számos hathatós kedvezményt nyújt a kisipar támogatására. Súlyos hiba, hogy a szervezett kisiparosság nem használja ki ezeket a kedvezményeket. Megemmedt, sőt meg engedett céllal alakulnak egyre-másra szindikátusok egyedül és kizárólag azért, hogy az iparosságnak szánt törvény által az iparosság javára biztosított előnyöket és kedvezményeket kihasználják. Ugyanez a játék folyik a szövetkezeteknél is. Az új ipartörvény kedvezményei pedig annyira újak, hogy még nem is kerülhetett sor végrehajtásukra. A munkakamarák csak most választották meg a maguk vezetőit és előre láthatólag hosszabb idő fog eltelni, míg a közudatba megy át, hogyan lehet és hogyan kell az iparosságnak az új törvényben biztosított kedvezményekkel élni.

Jellemző, hogy iparosságunk mennyire nincs tisztában azokkal az előnyökkel, amelyeket jogában áll igénybe venni. Jellemző, hogy a legtöbb helyen a szindikátusi intézményt még csak nem is ismerik és ahol ilyen intézményei már működnek az iparosoknak, alig fejtették ki érdemleges munkát. A szindikátusokba tömörült iparosok sem értették az ügyükben, hogy mi a szindikátusi mozgalom lényege. Abban a naiv hitben ringatóztak, hogy a gyermek csak nevet cserélt és nyugodtan folytathatják az ipartestületi mozgalomban annyira megszokott személyi torzalkodásokat és versengéseket. Nem volt bennük annyi osztályöntudat, hogy alá tudják vetni magukat a közös célok érdekében folyó munka sikerének biztosításánál elengedhetetlen felelősségnek, ami nélkül pedig el se képzelhető eredményes szindikátusi élet. Az elsorolt súlyosan kártékony teherterhelésekhez sok helyen még politikai ellentétek is kapcsolódnak, minden rossznak ezen kártékony előidézői.

A már működésben volt szindikátusoknak újjaalakítása és helyes alapra fektetése most van folyamatban Arad-on. Örömmel kell megállapítanom, hogy a felbredőben levő iparos öntudat és a múlt tapasztalatai helyesebb irányba fogják ezeket az iparos intézményeket terelni. Most, amikor már az ipartestületek feloszlása óta csaknem egyedüli szervezete az iparosságnak a szindikátusi intézmény, jobban tudjuk méltányolni és becsülni az iparos szervezkedésnek ezt a modern formáját. Már pedig elsősorban az ipar-

Ardeal és Banat kis- és középiparosainak
hetilapja. — Arad-i Iparos Otthon, az Ipari
Szindikátusok, a Romániai Építőmesterek
Szövetsége hivatalos lapja. Egyesülve a ti-
misoarai „Az Iparos”-sal.

Előfizetési ára egész évre intézményeknek
és nagy cégeknek 1000 lei, félévre 500 lei,
Iparosoknak egész évre 800 lei, félévre 150
lei, negyedévre 75 lei. — Hirdetések négy-
zetcentiméterre 4 lei, kötéseknel árendmény,

rosság által való megbecsültetésen mulik, — mint azt fentebb is kifejtettem, — hogy a szindikátusi intézmény eredményeket mutasson fel.

A másik iparos intézmény, amelynek első sorban az a feladata, hogy az iparosságot anyagi támogatásban részesítse: a szövetség. E nemben első az iparos hitelszövetkezet, mert ma, a mikor a bankok és takarékpénztárak a konverzió folytán csaknem teljesen megszüntették a hitelek folyósítását, csaknem egyedüli pénzforrássá váltak az iparosnak. Erthető, hogy az iparos hitelszövetkezeteket, amelyeknek az a fő feladatuk, hogy az iparos vállalatokhoz elengedhetlenül szükséges tőkét olcsó kamattal nyújtsák és amelyek ma már ugyyszólván egyetlen pénzforrása az iparosságnak, támogatni és fejleszteni mindnyájunk legfontosabb kötelessége. Minél gazdagabb az iparos hitelszövetkezet, annál többet tud tagjainak nyújtani és ha kevésse rendelkezik, a kicsiből nem oszthat ki sokat. Erősíteni kell tehát a tagok létszámának emelése által és a régi tagok újabb áldozatkészsége révén új üzletrészek jegyzése által meglevő és működő iparos hitelszövetkezeteinket. A másik feladat, hogy az iparosság betétek elhelyezése által is növelje az iparoskézen levő hitelszövetkezetek kihelyezendő tőkéinek összegét. Ténnyünk kell ezt nemcsak a magunk szerény anyagi lehetőségeinek sorompóba állításával, hanem azáltal is, hogy barátainkat és ismerőseinket is felvilágosítsuk, mennyire kockázatmentes, ha betéteiket az iparosok hitelszövetkezeteiben helyezik el és rábírjuk azokat, akik hallgatnak ránk, hogy legyenek betéteseik az iparosok hitelszövetkezeteinek.

A vagyonosodás alapja a tőkegyűjtés és a mikor az iparos hitelszövetkezet a heti, vagy havi részletekben kifizetett kis tételeket a betétek javára a kamatos kamatok hozzácsatolásával az évek folyamán tekintélyes tőkévé gyarapítja, a takarékosagra nevel.

Ma már minden művelt iparosnak tartozó kötelessége tudni, hogy a szövetségi törvény a felsoroltakon kívül is az előnyök és kedvezmények egész sorozatát nyújtja a szövetségi alakulatoknak és hogy közvetve ezek az előnyök teljes egészükben a tagok javát szolgálják.

Az Arad-i Iparosok Hitelszövetkezete október 25-én, vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel tartja meg diszgyűlését, amelynek keretében a fent felsorakoztatott problémák kerülnek előtérbe. Nemcsak a szövetségi tagjait, hanem minden arad-i iparost szívesen lát ezen a diszgyűlésen az Arad-i Iparosok Hitelszövetkezete vezetősége.

Meg akarjuk mutatni az utat, amelyen haladnunk kell, hogy szövetségünket még erősebbé, még hatalmasabbá tehesük. Rá akarunk mutatni arra, milyen kötelezettséget kell vállalnia Arad iparosságának, ha azt akarja, hogy ez a büszke intézménye még fokozottabban megfeleljen nemes hivatásának. De rá akarunk mutatni arra is, milyen mérhetetlen előny származik minden iparosra, aki tagja az Arad-i Iparosok Hitelszövetkezetének.

Az Arad-i Iparosok Hitelszövetkezete újjalakításának, amely 1922. október elsején folyt le, 1932 október elsején tartottuk a tizedik évfordulóját és ekkor fogadalmat tettünk, hogy minden év október havában megüljük ezt az ünnepet és minden évben valami maradandót fogunk cselekedni szövetségünk érdekében. Ezt a fogadalmat fogjuk megismételni és végrehajtani az e hó 25-én, vasárnap tartandó szövetségi diszgyűlésen.

„Miért hát a nagy ijedelem és rémület, a nagy hadjárat és felháborodás?”

A Brassói Lapok írja:

Az idegenellenőrző hivatal repülőbiztonsága hivatalosan megállapította, hogy mindössze 8200 idegen él Nagyrománia területén. E számban benne vannak már a családtagok is, a kiskorúak, sőt még a nevelőnők is. Tízennyolcmillió állampolgár mellett 8200 idegen nem nagy szám és gazdaságpolitikai szempontból sem jelenthet nagyon sokat. Hiszen valameennyien csak nem vezérigazgatók? Miért hát a nagy ijedelem és rémület, a nagy hadjárat és felháborodás? Ha jól körülnézünk, minden bizonnyal idegen államokban is él 8200 román állampolgár, hiszen akármennyire is elzárt és légmentesen körülvett a világ minden egyes politikai közelete, 8200 idegen mindenüvé beszivárog. E néhány emberért és annak román földön megkeresett kenyereért éppen ezért nem szabad és nem ildomos ilyen nagy tármát csinálni.

Nem elég szigorú a munkavédelmi törvény, — állapította meg a iasi-i mérnökkongresszus

Bucurestiből jelentik: A iasi-i mérnökkongresszus utolsó napján viták folytak a román munka védelméről.

A kérdés előadója élesen bírálta a nemzeti munkavédelemről szóló törvényt s kifogásolta, hogy az nem tesz különbséget románok és kisebbségek között.

s nem nyújt lehetőséget arra, hogy a nemromán nemzetiségűek számát a vállalatoknál korlátozzák, mert csak a külföldi honosságú alkalmazottak ellen tartalmaz intézkedéseket.

A kongresszus, melynek csütörtökön volt a zárulása, a kérdéssel kapcsolatban határozati javaslatot fogadott el. Eszerint a kongresszus elítéli azokat, akik az ország közmunka és gazdasági életében az idegeket támogatják és

kéri a technikai tanszemélyzet teljes romanizálását, numerus clausus alkalmazását az összes fokozatu technikai iskolákba való felvételnél s a román elemek ösztöndíjakkal és jutalmakkal való támogatását, a külföldről jött mérnökök diplomanosztrifikálásának a népességi arányszám alapján való korlátozását.

Ezeket kívül kívánják a román elemnek a vállalatoknál való alkalmazásáról szóló jelenlegi törvény módosítását, a következő elvek alapján:

a népességi arányszám elvének megvalósítása minden állami és magánvállalatnál.

A nemrománok teljes kizárása azokból az állami és magánvállalatokból, amelyek a honvédelemmel kapcsolatban állanak.

Új fazonárok az arad-i férfiszabóiparban

A tavasszal lezajlott szabósztrájk ez év első felében is némi drágulást hozott a ruhacsínatás terén és az azóta beállott általános drágulási folyamatból a szabóipar sem vonhatta teljesen ki magát. A kispart sújtó pénzügyi rendelkezések, az ipartörvény fokozott anyagi megterhelései, valamint a munkatörvények által a munkaadóra egyre súlyosabban nehezedő kiadások arra kényszerítették az arad-i szabómestereket, hogy szindikátusunk keretében belüli egységesen szabályozott munkadíjakban állapodjanak meg, egyrészt a munkásjuttatás az érvényben lévő kollektív szerződések alapján, másrészt megrendelőikkel szemben, kategóriák szerint egységesen kikalkulált minimális vállalati árakban, anélkül, hogy az eddig érvényben volt árakat érezhető módon felemelni kényszerülne, ami a vevőközönséget a szövetek és hozzávalók amúgy is ényeges drágulásának tekintetbe vétele mellett esetleg fogyasztóképtességében súlyosabban érintetné. Az új és alant közölt vállalati árak nagyjában megegyeznek a tavasz folyamán kialakult árakkal, csupán az olcsóbb kategóriák mutatnak némi emelkedést. A szabómesterek az egyes kategóriák számára a következő minimális fazonárakat állapították meg: Elsősorú üzletekben egy teljes öltöny minimális fazonárja 1500—1400 lei, felöltő, raglán, vagy átmeneti kabát 1400—1300, bélelt télikabát 1500, szakett- vagy frakk öltöny 1800—2000 lei. — Másod sorú üzletekben egy öltöny készítése díja 1100, felöltő, raglán, vagy átmeneti kabát 1000—1100, bélelt télikabát 1200 lei. — Harmadosorú üzletekben egy öltöny minimális munkadíja 800 lei, felöltő, raglán, vagy átmeneti kabát 1000—1100, bélelt télikabát 800—900 lei. Előírással diákuniformisok készítése díja 450—500, 550—600, 700 lei. Fordítások 10 százalékkal drágábbak a rendes fazonnál. Egy öltöny vasaí díja egységesen minden kategóriában 60—40 lei.

Fenti egységarak betartására a szindikátus igen magas büntető összegeket szabott ki azok ellen a mesterek ellen, akik nem igazodnak a közösen megállapított árakhoz.

A szabóipar egy másik égető problémája is megoldást nyer az új ipartörvény rendelkezései folytán, mivel az iparendély nélkül dolgozó kontárok ellen a munkakamara a jövőben a legszigorúbban fog eljárni és nemcsak a kontárpárost sújtja büntetéssel, hanem elkobozza a megrendelő szövetjét is, miáltal érzékeny károkat szenved majd az ilyen kontárt támogató vevő is.

Rendkívüli közgyűlést tart vasárnap az arad-i Iparos Otthon.

E hó 18-án vasárnap délelőtt tartja rendkívüli közgyűlést az arad-i Iparos Kulturház nagytermében az Arad-i Iparos Otthon Egyesület. A rendkívüli közgyűlés afölött fog határozni, hogy hova fordítsák a múlt költségvetési év feleslegét és a vezetőség egyben tájékoztatni is fogja az Iparos Otthon tagjait az előkelő arad-i iparos intézmény mai állásáról.

DEVALVÁCIÓ.

Kristóf információt kér valaki Kraáról.

— Frank, — mondja röviden Kraa.

— Mit jelent ez?

— Nu, ha 100 lejt kölcsön ad neki, örülhet, ha hetvenet visszkap.

Milyen mértékben importálunk a külföldi államokból

Bucuresti jelentés szerint a kereskedelmi minisztérium külkereskedelmi osztálya a Banca Naționalăval együttesen felosztotta az idei év utolsó negyedére szóló behozatali kvótákat. Az import teljes összege ebben az évnegyedben majdnem 3 milliárd, pontosan 2,809.961.000 lei lesz. Ez a globális összeg — az egyes országokban rendelkezésre álló követelések szerint — a következőképpen oszlik meg:

Anglia	381,179.000 lei
Ausztria	388,524.000 lei
Franciaország	340,833.000 lei
Csehszlovákia	340,000.000 lei
Belgium	114,704.000 lei
Svédia	104,813.000 lei
Németország	600,000.000 lei
Görögország	60,189.000 lei
Olaszország	204,074.000 lei
Hollandia	60,000.000 lei
Lengyelország	71,197.000 lei
Bulgária	15,000.000 lei
Jugoszlávia	18,523.000 lei
Törökország	77,283.000 lei
Magyarország	160,518.000 lei
Amerikai Egyesült Államok	60,000.000 lei
Egyiptom	30,000.000 lei
Palesztina	15,000.000 lei
Szírja	11,878.000 lei
Svédország	10,000.000 lei
Spanyolország	3,506.000 lei
Portugália	6,281.000 lei
Finnország	3,000.000 lei
Dánia	17,965 lei
Más államok	12,686.00 lei

A valóságban a német árukra eső kvóta 600 milliónál kisebb lesz, mert a Banca Națională levon ebből az összegből mintegy 400 millió előleget, amelyet az előbbi évnegyedben adott ki német számára. Ilyen módon csak olyan német áruk behozatala lesz az utolsó évnegyedben lehetséges, ami más országban nem szerezhető be.

Behozatali engedélyért október 31-ig lehet a kérvényeket előterjeszteni a kereskedelmi minisztériumhoz.

FOGORVOSNAL.

— Ne féljen, nem fog fájni... Gondoljon valami kellemes dologra... Mondjuk a főnyereményre!

— Nem jó! Arról eszembe jut a húsd.

Különleges vízvezetékcsövek.

Berlinből jelentik: A vízvezetékcsöveket aránylag könnyen támadják a különféle savak. Ezért Németországban érdekes újítást vezettek be: porcelánból készítik a víz vezetésére szolgáló csőházaikat. Higiénikusabb és jobb megoldást el sem lehet képze ni. Mos: már a porceláncsövek törékenysége és a károsító károsító. Roppant nagy a hőállóképességük is. Nem repednek el, ha erős felhevítés után hirtelen lehűtik. A csőösszeköttetések is minden nehézség nélkül keresztülvihetők, miután sikerült megfelelő tömítőanyagot is találni. Egy különleges szerszámot is konstruáltak, amellyel a porceláncsöveket el is tudják vágni, ha szükség van rá.

Adórendszerünk hibái és hiányosságai

Mit kell tudni az iparosnak az adómérlegről?

Meg kell könnyíteni az üzleti könyvek alapján való adózás lehetőségét

Írta: KLEIN JENŐ

adó- és könyvszakértő, Oradea.

(Utánnnyomás csak a cikkirő írásbeli beleegyezésével van megengedve.)

Mi is az az adó-mérleg?

A román bilant-fiscal-nak helytelen magyar fordítása. Igaz, hogy a román bilant fiscal kifejezés sem szabatos. Nem szabatos azért, mert a fiskus által külön összeállított mérleg nem létezik. Mérleg csak egy van. Éspedig az a mérleg-számla, amelyet az adózó iparos, illetve kereskedő egyszer egy esztendőben, könyvei lezárása alkalmával készít el és amelynek kiegészítő részét képezi a nyereség- és veszteség-számla. A fiskus vagy elfogadja azokat az adózás alapjául, vagy pedig kellő indoklással elutasítja. Ha elfogadja, akkor megállapítja, melyek azok a tételek, amelyek az adótörvény 31-ik és 32-ik cikkei értelmében a bruttó jövedelemből levonhatók. A különbözet, vagyis a bruttó jövedelemből le nem vonható tételek összege képezi az adóköteles jövedelmet, amely ez idő szerint nem azonos az iparos, vagy kereskedő által kimutatott tiszta nyereséggel. Ennélfogva

az adó-mérleg alatt tulajdonképpen egy az adótörvény szerinti csoportosított jövedelmi kimutatást kell érteni.

Természetesen a fiskusnak az az érdeke, hogy minél nagyobb legyen az adóköteles jövedelem, vi-

szont az adózónak az az érdeke, hogy minél kisebb legyen. Ezt az érdekellentétet vannak hivatva tisztázni a könyvszakértők, ha homályos könyvviteli kérdések képezik a vita tárgyát.

Mik a furcsaságai az adó-mérlegnek?

Erre a kérdésre csak úgy lehet felelni, ha már összehasonlítottuk a mérleg-számlát, de különösen a nyereség- és veszteség-számlát azzal a jövedelmi kimutatással, amelyet azok alapján a fiskus állított össze.

Eltekintek a mérleg-számla közlésétől azon oknál fogva, mert felteszem, hogy az egyébként vitatható tételek, mint aláértékelés esetén az árulértár, téves összeállítás, esetleg szándékos félrevezetési kísérlet esetén az adósokról és hitelezőkről készített részletes kimutatás, vagy ezeken kívül is felmerülhet egyéb szabálytalanságok, ezáltal nem adnak okot vitára.

Ellenben közlöm a nyereség- és veszteség-számlát, amelyben egy 190.000 leiben feltételezett adóköteles jövedelem után számított, *ujabban felemelt* adók, továbbá az *ujabban felemelt*, valamint az *ujonnan létesített* illetékek összegét már teljes egészében szerepel. És természetesen közlöm az egész nyereség- és veszteség-számla alapján a fiskus által összeállított jövedelmi kimutatást is.

Íme, a nyereség- és veszteség-számla:

Jövedelemoldal.		
Ipari nyereség, mint bruttó jövedelem		400746 lei
Teheroldal.		
Adók:		
Ipari adó	17100 lei	
Adicionális adók	17100 lei	
Komplimentáris adó	3420 lei	
Összesen	37620 lei	
Utadó	3800 lei	
Szuprakvóta	5330 lei	
Személyzeti adó	6815 lei	
Összes adók	53565 lei	
Illetékek:		
Községi illetékek	4925 lei	
Bélyeg- és reptűlőb.	6449 lei	
Betegs. illeték	2397 lei	
Egészségügyi illeték	900 lei	
Összes illetékek	14671 lei	
Összes adók és összes illetékek	68236 lei	
Személyzet fizetése	128400 lei	
Háztartási szükséglet	96000 lei	
Műhelybér	45000 lei	
Cégtulajd. bevásárlási utiköltségei	15712 lei	
Leírás 15% az 50000 leies berend. után	7500 lei	
Világítás	3711 lei	
Fűtés	2216 lei	
Különféle üzleti költségek	1337 lei	
Tiszta nyereség	33168 lei	
Teheroldal végösszege	400746 lei	

És íme, a fiskus által összeállított jövedelemkimutatás

A bruttó jövedelem

Az ebből levonható tételek a következők:

Utadó	3800 lei
Szuprakvóta	5330 lei
Személyzeti adó	6815 lei
Összes illetékek	14671 lei
Személyzet fizetése	128400 lei
Műhelybér	45000 lei
Berendezési leírás	7500 lei
Világítás	3177 lei
Fűtés	2216 lei
Különféle üzleti költségek	1337 lei
Összesen	218246 lei

Ennélfogva az adóköteles jövedelem

182500 lei

Ellenpróba:

A bruttó jövedelemből le nem vonható tételek:		
Ipari adó	17100 lei	
Adicionális adók	17100 lei	
Komplimentáris adó	3200 lei	37620 lei
Cégtulajd. bevásárl. utiköltségei		15712 lei
Háztartási szükséglet		96000 lei
Tiszta nyereség		33168 lei
Vagyis az adóköteles jövedelem		182500 lei

Hasonlítsuk most össze a nyereség- és veszteség-számla tételeit a fiskus által összeállított jövedelemkimutatással és állapítsuk meg ez utóbbinak a furcsaságait.

Ugyebár, az adózó csodálkozik rajta, hogy miért adóköteles az ipari- és kereskedelmi adó, miért adóköteles az adiciónális adók és miért adóköteles a komplimentáris adó, holott egyetlen más adó és egyetlen illeték sem adóköteles.

Aligha éri be azzal a magyarázattal, hogy az adótörvény 31-ik cikkének 10-ik pontja, továbbá a végrehajtási utasítás 100-ik szakaszának utolsó bekezdése, valamint a Központi Adóügyi Bizottságnak a Monitorul Oficial 1930-ik évi 37-ik számában megjelent döntvény jellegével bíró határozata értelmében van ez így. Hiszen a szóbanforgó végrehajtási utasítás még csak fokozza a csodálkozását. A vonatkozó hű fordítás ugyanis a következőket tartalmazza:

„A levonható költségek között nem szerepelhet a jelen adó, amennyiben az adó nem más, mint az a rész, amely a nyereség megállapítása után az államot illeti meg és ennél fogva nem engedhető meg, hogy előzetesen levonhassák, (notabene az adózás az elmúlt üzleti év könyvvezetési adatai alapján történik), vagy ezen szétosztásra visszatérhessenek”.

Bizony, fejét csóválva gondol az adózó arra, hogy a kérdéses adókat is nyugta ellenében fizette be az adóhivatal pénztárába és az adókönyvecskéjébe hivatalosan bejegyezték azok kiegyenlítését is. És mert a józan ésszel ellenkezik, nehezen nyugszik bele abba, hogy a pénztárkönyvében szabályszerűen elkönyvelt adófizetési kiadását, még az ő jövedelmének minősítsék.

Mindhiába! Amíg nem módosítják megfelelően az adótörvény 31-ik cikkét, akármilyen furcsa is, csak kell fizetni a szóbanforgó adók után is az adót. Értetlenül áll az adózó azzal a körülménnyel szemben is, hogy akár kereskedő, akár iparos, az ő vállalatának bruttó jövedelméből nem vonhatók le azon utiköltségek, amelyek a vállalat természetéből kifolyólag merültek fel az üzleti év folyamán. Csak azért, mert a cégtulajdonos nem utalhat ki adómentesen önmagának semmiféle költséget. Holott a részvénytársasági alakulatoknál az igazgató üzleti utjának költségei levonhatók a bruttó jövedelemből. Pedig egy iparos, ha például új gépeket kénytelen beszerezni, csak körülnéz előbb abban a gyárban, ahonnan ezeket a gépeket be akarja szerezni.

Bizonyos, hogy az ipari jövedelemből a háztartás céljaira fordított összeg adóköteles. De igazságtalannak tűnik, hogy ezen az iparos és családja megélhetésére szolgáló összeget a nagyon súlyos vállalati adók különféle nevei terheljék a sokkal előnyösebb fizetési adó helyett. Annival is kirívóbb ennek az igazságtalanságnak a furcsasága, mert egy régi, de eddig nem alkalmazott törvény van arra, hogy a kereskedelmi és iparkamarák hívják életre a kerületükbeli kereskedők és iparosok nyugdíj- és segély-intézményét. Érdekes és üdvös, hogy legújabbban a bucuresti-i kereskedelmi és iparkamarával az élen, a kereskedelmi és iparkamarák felfedezték ezt a régi törvényt, és a kereskedők és iparosok adiciónális adóiból fedezett költségvetések keretében a jövőben programszerűen kívánnak gondoskodni az aktív kereskedők és iparosok nyugdíjbiztosításáról és a nem aktív, elagott és tönkrement kereskedők és iparosok segélyezéséről. Eppen, mert maga a törvény elismeri, hogy a mostoha közgazdasági viszonyok között a kereskedők és iparosok túlnyomó többsége nem képes vagyont gyűjteni, ennél fogva öregségére nem tud önmagáról sem gondoskodni, méltányos, hogy az ipari jövedelemből háztartásra fordított összeg az adótörvény 43-ik és 44-ik cikke szerinti kedvezőbb fizetési adó alá essék. Miután a háztartási kiadások fizetésére való átminősítésének az a tulajdonképeni akadály, hogy nem lehet az iparosok tetszésére bízni, milyen összegű fizetést állapítsanak meg önmaguknak, ezen akadályt át kell hidalni az adótörvény 31-ik szakaszának következő módosításával:

„Amennyiben szabályszerűen vezetett könyvek alapján adóznak, a kereskedelmi, vagy ipari egyéni cég tulajdonosa, valamint a közkereseti társas cég tulajdonosai, nemkülönben a betéti társaságok beltagjai a cég könyveiben vezetett fizetési számla terhére háztartási kiadások helyett olyan maximális összeget vehet, illetve vehetnek fel egyénenként, amely a másfélszeresét teszi ki a legjobban dotált amaz alkalmazott fizetésének, aki sem a cég tulajdonosával, illetve tulajdonosaival, sem annak, illetve azoknak családtagjaival nincs felfelé, vagy lefelé menő águ rokonságban. Ha a háztartási célokra fordítható fenti maximális fizetési összegek után az egyéni

vezett stat-okban le van róva a fizetési adó, azok is levonhatók a bruttó jövedelemből".

Bucuresti-i hírek szerint a pénzügyminiszterium amugyis nagyszabású reformot akar végrehajtani az adótörvényen. Állítólag a kereskedelmi és ipari egyenes adókat közvetett adókkal akarja pótolni.

Az üzleti könyvek alapján való adózást azonban már csak a nyilvános számadásra kötelezett vállalatokra való tekintettel is, aligha lehet teljesen mellőzni. Ennélfogva ajánlatos, hogy az iparosok érdekvéviselői a kerületükbeli kereskedelmi és iparkamarával karöltve tegyék meg a kellő lépéseket az adó-mérleg fenti furcsaságainak megszüntetése érdekében. Annyival is inkább, mert biztosítani kell a könyvszerinti adózási rendszer igazságos lehetőségét, az esetleg annál sokkal hátrányosabbnak mutatható közvetett adózási rendszerrel szemben.

Emelkednek a borárak.

A borpiacon mérsékelt áremelkedés van folyamatban. Beavatottak szerint a borárak emelkedése elsősorban a közepesen aluli terméseredménynek tulajdonítható, azonkívül pedig az ezzel egybeeső fokozott keresletnek, amely a borszeszgyárak és ecetipar részéről megnyilvánul. Az új ecetgyártási rendelkezések várakozás ellenére kitűnően beváltak és az ecetfogyasztás olyan mértékben növekedett, hogy a gyárak minden készletüket kiárusították, következképpen igyekeznek minél több nyersanyagot beszerezni és feldolgozni a rendszert még erősebb téli üzetre.

KÉNYSZERLESZÁLLÁS

Döcög azt mondja Pöcögnek:

— Tegnap kényszerleszállást végeztem.

— Ne mondd, — csodálkozik Pöcög, — hát te pilóta vagy?

— Dehogy, — feleli Döcög, — hanem a szobám előtt meneközben ugrottam le az autóbusról.

Nemzetközi szállodás-értekezlet Budapesten.

Folyó évi november hó végén Budapesten tartja meg a Szállodások Nemzetközi Szervezete igazgatótanácsai ülését. Napirenden általános szakkérdéseken kívül igen fontos idegenforgalmi problémák is szerepelnek. Így a szállodák közötti viszonyosság, árnyó, az utasoknak egyik országból a másikba való irányítása, stb. A mi egyesületünk még nem lévén tagja a nemzetközi szervezetnek, delegátussal még nem képviselhetjük magunkat, de mindenesetre megfigyelőként kiküldötünk részt fog venni és így módunkban lesz a hazai szállodaipart az értekezlet lefolyásáról és a hozandó határozatokról részletesen tájékoztatni szaklapunkban.

PRAKTIKUS DEFINÍCIÓ.

Procc és Proccné beszélgetnek:

— Mi az a szinonima? — kérdi az asszony.

— A szinonima, fiam, az a szó, amit akkor használunk, ha a másikat nem tudjuk helyesen leírni, — felelte Procc ur.

Féldoldali szellemesség.

A Brassói Lapok írja:

Az adóvégrehajtó rendszeren szellemes az áldozat rovására. Mindeig tud keserűséget okozni az adóalanynak, mindig talál lefoglalni valót, mindig ő kerekedik felül abban a harcban, amely közre és késede mes adófizető között keletkezni szokott. Ennek a féldoldali és keserű szellemességnek is vannak azonban ríkolto példái, amelyekkel külön kel foglalkozni. Mint például a legfrissebb deval esettel, ahol az adóvégrehajtó, miután ingatlant elfoglalni nem szabad a miután ingóságát lefoglalni már nem tudott, lefoglalta — a ház falába beépített téglát, mint építőanyagot. Ez az eset talán alkalmas arra, hogy mint jóízű adoma járjon körül a szorgalmas adóügynökök között. De nagyon alkalmas arra is, hogy ríkolto példája legyen annak az adóbehajtási rendszernek, amely a törvények megkerülését, sőt megszufozásával termel ki ilyen adóügynöki szel emességeket. Igen, nekünk, adóalanynoknak is volna legalább fanyar mosolyunk, ha ez a szel emesség a törvény keretei között érvényesülne, mert akkor a törvénytudáson és törvénytiszteleten túl a talpra esettség jele volna. Így csak felháborodásunk van, hogy az adószedők, az állam alkalmazottai és a törvények bizonyos irányu végrehajtói csufoiák meg éppen a törvényt. Mert ezen a téren, az adózási törvény megkerülése terén, csak a fizetéstől menekülő adóalanynak vannak kodifikálatlan szellemeskedési jogai.

E hó 25-én avatja új selyemzászlaját a tãrgumures-i Asztalos Ipartársulat

Országos ünnepély keretében a Magyar Iparos Egylet új székházában tartják meg a zászlószentelést. — Az ünnepség részletes programja.

Az új zászló új célkitűzések jelképe

Az ősrégi tãrgumures-i Asztalos Ipartársulat e hó 25-én nagyszabású zászlószentelési ünnepélyt tart. Háromszázhuszonegy éve áll fenn ez az őseklő iparos kolézmény és így érthető, hogy a nagy anyagi áldozatokkal szerzett pompás új diszszáslót lélekemelő országos ünnepség keretében szenteltetik fel valamennyi egyház szertartásai szerint a tãrgumuresi Magyar Iparos Egylet székházának dísztermében.

A nagyarányú tãrgumures-i asztalosünnep előkészítése hónapok óta folyik. Az agilis rendezőbizottság mindent megtesz, hogy nemcsak helyi, hanem országos viszonylatban is számottevő legyen a tãrgumures-i ipartársulati selyemzászló ünnepélyes felszentelése. A zászlószentelési ünnepség programját, amelyet most készített el az ünnepséget előkészítő bizottság, a ább közöljük:

Reggel 9 órakor zajlik le az ünnepség első része, a zászlószentelés, valamennyi vallásfelekezet papi képviselőjének részvétele mellett. Ezt követőleg délelőtti 10 órai kezdettel tartják meg az ipartársulat díszközgyűlését a következő tárgysorozat-tal:

1. Goll J.: A szeretet himnusza. Énekli a Magyar Iparos Egylet dalkara Nagy István zenetárnar vezénnyetével.
2. Disznőki megnyitó, tartja Bükkössi György.
3. Gaál Ferenc elnök ismerteti a társulat 321 éves történetét.
4. Az ünnepségen képviselt különböző testületek szónokainak üdvözlő beszédei.
5. A zászlószögek beverése.

— Minden áremelés indokolatlan, — mondotta Pop Valer kereskedelmi miniszter.

A gazdasági bizottság ülése után Pop Valer dr. kereskedelmi miniszter a következő nyilatkozatot tette: Teljesítetl valutánk szilárd helyzetére és a kormány erős elhatározására, hogy fentartja a lei stabilitását, minden áremelés indokolatlan. Következképpen, ha tovább tartanak az áremelési jelenségek, vagy ezután lépnek fel, a kormány kíméletlen intézkedéseket tesz az üzérkedők megbüntetésére, akik egyaránt veszélyeztetik a közönség és a nemzetgazdaság érdekeit, miután ez az egészséges valután alapszik.

★ SZABOTT ARAK.

Méterlink rövidáruhoz vevő jött, kiválasztott magának egy kelmét, aztán megkérdezte:

— Hogy adja?

— Alku nélkül — felelte — hatvan lej.

— És ha alkuszom?

— Akkor itt van, vigye el negyvenért.

Hajmosó és haiszáritó
készülékek és más
fodrászati cikkek
olcsón, szakszerűen

Köszeghy Sándor Fia
Arad,
Bul. Reg. Ferdinand 63-65.
volt Dengli-ház

6. Pogatsnigg: A dal. Énekli a Magyar Iparos Egylet dalkara.

7. Disznőki zárszó.

A tãrgumures-i asztalosnap ünnepségeit este fél kilenc órai kezdettel a Magyar Iparos Egylet székházának éttermében rendezendő közvacsora zárja be.

A tãrgumures-i Asztalos Ipartársulatnak az volt a kitűzött célja, amikor a maga zászlószentelési ünnepségeit előkészítette, hogy a nagyarányú iparosünnep segítségével is előmozdítsa legfontosabb célját, a tãrgumuresi asztalosiparosok és rokonszaktábeliek megszervezését. Az egyesület célkitűzéseit ugyanis csak úgy sikerül magvalósítani és az ipartársulatra tömörült szakma gazdasági érdekeit ezáltal hathatósan megvédeni, hogyha a szakma valamennyi helybeli képviselője csatlakozik a nagyműtű ipartársulat most kibontott selyemzászlójához és kezét-kézbe téve részt vesz együttes tevékenységükben.

Az ipartársulat vezetősége lapunk útján is szeretettel meghív az ünnepségre minden érdeklődőt és minden iparost, de különösen szívesen látja ezen a lélekemelő ünnepségen az asztalos szakma képviselőit. Szeretettel várja személyes megjelenésüket, vagy zászlószög-megváltásukat. A zászlószögeken az adományozó nevét és lakhelyét bevésett szöveg örökíti meg.

Iparostársaink! Tegyetek maradáno emlékvé a nagyműtű tãrgumures-i ipartársulat zászlószentelési ünnepségét!

V. I.

FONTOS-E AZ ARANYALAP, AVAGY NEM FONTOS?

Egy utazó megérkezik Newyorkba egy hotelbe, odamegy a portáshoz és így szól:

— Nézze, kérem, itt van egy százdolláros, tegyezt el nekem pár napra.

A portás fogta a százdollárost és betette a kasszába.

Egy óra múlva a hoteltulajdonoshoz egy százdolláros számlát hoztak a butorostól, aki a hotelt berendezte. A hoteltulajdonos kinyitotta a Wertheim-kasszáát, talált egy százdollárost, kifizette vele a butorost.

Mikor a butoros hazaért, ott találta egyik munkását, akinek száz dollár bérkövetelése volt tőle. Fogta a százdollárost és kifizette vele a munkást.

A munkás hazasietett a százdollárossal, ahol már várta a fűszeres, akinek száz dollárral tartozott. Kifizette a fűszerest.

A fűszeres tartozott száz dollár házbérrel, hazament és kifizette a háziurnak. A háziur a százdollárossal azonnal kifizeti a szabóját, akinek pont száz dollárral tartozott. A szabó a százdollárossal elsietett a szövetkereskedőhöz és ott kifizette a százdolláros adósságát, a szövetkereskedő pedig, aki a fentnevezett hotelben lakott, azonnal kifizette a százdolláros hotelszámláját a hoteltulajdonosnak, aki a százdollárost betette a kasszába.

Mánap megérkezett az utazó és a portástól vizszakért a százdollárost. A portás kinyitotta a kasszáát, kivette a százdollárost és visszaadta az utazónak.

Az utazó összesodorta a százdollárost, egyik végét meggyújtotta és a lobogó százdolláros lángjánál rágyújtott egy szivarra.

— Az Istenért, mit csinál? — kiáltott rá a portás.

— Sose törődjön vele, — mondta az utazó, — hamis százdolláros volt.

Nem utazhatnak engedély nélkül az idegen állampolgárok.

A rendőrségekhez érkezett miniszteri rendelet szerint külföldi állampolgárok további intézkedésig külön engedély nélkül nem hagyhatják el tartózkodási helyük területét. Amennyiben el akarnak utazni, úgy a rendőrség idegenellenőrző osztyálya külön engedélyt kell kérniük.

Convocare

Direcţiunea Cooperativelor de Credit a Industriaşilor din Arad cu onoare convoacă membrii pentru

serbarea comemorativă de constituire

care va avea loc în ziua de 25 Octombrie a. c. orele 11 a. m. în sala festivă a Casei Culturale a Industriaşilor din Arad, invitând toată şi prietenii şi cunoştinţele membrilor noştri, cari doresc să devină membri în Cooperativă.

Cu ocaziunea jubileului de treizeci şi cinci de ani de a constituire şi de zece ani dela reorganizarea Cooperativelor noastre am făgăduit, că în fiecare an, în luna Octombrie, în cadrul unei adunări festive vom face propuneri referitoare la noul te-luri şi înfăptuiri, care trebuiesc realizate în scopul propagării ideii cooperatiste şi a prosperităţii Cooperativelor noastre.

Cu începere dela ore 5 după masă vom ţine în sala Casei Culturale,

în cadrul unui ceaiu dansant o intrunire familiară

pentru propagarea ideii cooperatiste.

În numele reciprocităţii, a iubirii aproapei şi pentru asigurarea viitorului nostru trebuie să ne îndeplinim cu toţii datorită faţă de Cooperativa noastră, care este administraţia credincioasă al avutului nostru şi ne este un sprijin în lupta grea a vieţii, şi care cu atât mai mult ne poate oferi, cu cât mai mare jertfă lucrăm pentru mărirea instituţiei şi la strângerea de noi membri.

Arad, la 15 Octombrie 1936.

Direcţiunea Cooperativelor de Credit
a Industriaşilor din Arad

Meghivó

Az Arad-i Iparosok Hitelszövetkezetének igazgatósága folyó évi október hó 25-én, vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel, az Arad-i Iparos Kulturház dísztermében megtartandó

alakulási emlékűnnepélyére

szeretettel meghívja tagjait, azzal a kéréssel, hogy barátait és ismerőseiket, akik Hitelszövetkezetünk tagjai óhajtanak lenni, hozzák az ünnepélyre magukkal.

Szövetkezetünk megalakulásának harmincötödik és 1922-ben történt újjáalakulásának tizedik évfordulóján fogadalmat tettünk, hogy minden év október havában ünnepi ülés keretében teszünk előterjesztéseket legközelebbi újabb célkitűzéseinkről és tennivalóinkról, melyeket a szövetkezeti eszme terjesztése és Hitelszövetkezetünk fejlesztése céljából meg kell valósítanunk.

Délután öt órai kezdettel ugyancsak az Iparos Kulturház dísztermében

teadélután keretében családi összejövetelt

tartunk a szövetkezeti eszme népszerűsítése érdekében.

A megértés, a szeretet és saját jövőnk biztosítása érdekében teljesítsük valamenyhien kötelességünket a Szövetkezettel szemben, amely hű sáfárja rábizott vagyonunknak és támogató barátunk az élet nehéz küzdelmeiben és amely annál többet tud nyújtani, mennél nagyobb áldozatkészséggel vesszük ki részünket tagjai számának növelésében, az intézet fejlesztésében és nagyra tételében.

Arad, 1936. október 15.

Az Arad-i Iparosok Hitelszövetkezetének
igazgatósága.

Mi az a hivatalos titok?

A CFR vezérigazgatósága körrendeletet intézett az ország összes vasúti szervéhez, melyben a leghatározottabban megtiltotta, hogy azok nyilvánosságra hozzák a vasút költségvetésének végrehajtásával kapcsolatos pénzügyi jellegű intézkedéseket a vasút központi pénzügyi osztályának előzetes felhatalmazása nélkül. A vasúti szervek utasítást kaptak arra nézve, hogy az ily természetű rendelkezéseket mindenkor csak a pénzügyi osztály aláírásának birtokában vagy ennek közbenjöttével lehet végrehajtani.

Szabó Béni felhívása az iparossághoz az iparendedélyek és munkakönyvek becserélése ügyében

Ne mulassza el senki iparigazolványát és munkakönyvét becserélni.

Aki nem vált új iparigazolványt, összes jogait elveszíti

Miután mind sűrűbben jönnek hozzám értesítések, hogy a kisiparosok és munkások egy része, a költségekre és a sok utánjárásra való tekintettel nem akarja az iparigazolványt, vagy munkakönyvét becserélni, ezután is figyelmeztetem az érdekelt kisiparosokat, hogy az iparigazolványok és munkakönyvek becserélését ne hagyja elmulasztani, mivel a törvény szerint ez esetben idevonatkozó szerzett jogait elvesztik.

Ezúton is közlöm, hogy mindent elkövettünk, hogy a kérdéses ipari okmányok becserélése egyszerűbb és kevesebb költséggel járó módon történjék. Részletes beadványainkkal azonban csak annyit értünk el, hogy a tanoncbizonyítvány mellékelésével mentesítették az iparosokat.

Ha valamely okmány október 30-ig nem lenne beszerezhető, akkor azt becsatolni később is lehet, de

a kérést és a rendelkezésre álló mellékleteket október 30-ig feltétlenül be kell nyújtani.

Az iparendedélyek és munkakönyvek becserélésével kapcsolatosan részletes felvilágosítással szolgál a munkakamarák és azok fiókjai.

Továbbá felvilágosítással szolgál a felszámolás alatt levő braşov-i ipartestület is, ahol a tisztviselők mindenben díjtalanul állnak az érdekelt felek rendelkezésére. Ugyesintén, itt mindhárom nyelven nyomtatványban kaphatók a részletes utasítások, valamint a különböző kérvények mintái is, szintén díjtalanul.

Kérem az összes lapok szerkesztőseit, szíveskedjenek e közleményt átvenni.

Szabó Béni képviselő,
a felszámolás alatt álló ipartestület elnöke.

Az iparendedélyek és munkakönyvek becseréléséhez szükséges városi okmányokért mindössze öt lei illetéket szed Braşov városa

Az új törvény, mely az iparendedélyek és munkakönyvek becserélését követeli meg, súlyos terhet ró az iparosokra és iparos segédekre, mert a becseréléshez a munkakamarák egész sereg okmány becsatolását követelik meg. Ezeknek az okmányoknak a beszerzésénél a bélyegen kívüli tetemes illetékeket is kell leróni. Braşov város ideiglenes bizottsága legutóbb megtartott ülésében kimondotta, hogy az összes, a várostól e célra beszerzendő bizonyítványoknál eltekint az illetékek fizetésétől és csupán 5 lei nyomtatványi költséget szed az

összes bizonyítványok után. Akárhány bizonyítványt vesz tehát valaki ki a várostól az iparendedélyek becserélésére, vagy a munkakönyv becserélésére céljából, azért összesen csak 5 lei illetéket kell fizetnie. Ez a kedvezmény csak október hó 30-ig lesz érvényben, de ha a munkakönyvek és iparigazolványok becserélésének határidejét meghosszabbítják, akkor ezt a kedvezményt is meghosszabbítja a város arra az időre, ameddig a becserélési aktus folyik.

Mindössze 8200 idegen állampolgár tartózkodik állandóan az ország területén

A „hazafias” sajtó az utóbbi időben egyre hangosabban támadja azokat az idegen állampolgárokat, akik az országban élnek. Újabban kimutatták, hogy százazres tömegben élnek az országban és ők okozzák a nagy munkanélküliséget és ők veszik el a román dolgozók elől a kenyeret.

Az idegenellenőrzési hivatal egy repülő küldeménye végigvizsgálta az iparvállalatokat és részvénytársaságokat. A bizottság, amely minden bizonnyal nem volt elnéző, felülvizsgálta a vállalatok személyzeti listáit, megállapította, hogy az ország területén összesen 4.790 idegen állampolgár van állandóan. Ezek közül az idegen állampolgárságú munkaadók száma 1235, míg foglalkozás nélküli idegen állampolgárok száma — családtagok, kiskorúak, sőt a nevelőnők és társalkodónők is ebbe a rovatba tartoznak — 2175. Tehát pontosan 8200 idegen állampolgár tartózkodik állandóan az ország területén.

Nemzetiségi beosztásuk szerint:

Svájci állampolgárok száma 500, ezek közül 250 alkalmazott, 80 munkaadó és 170 foglalkozás nélküli.

Francia állampolgárok száma 600, ezek közül 220 foglalkozás nélküli, 320 alkalmazott és 60 munkaadó.

Német állampolgárok közül 1020 alkalmazott, 155 munkaadó és 725 munkanélküli.

Csehszlovák állampolgárok közül 1520 az alkalmazott, 220 munkaadó és 1060 foglalkozás nélküli.

Jugoszláv állampolgárok közül 1680 alkalmazott, 720 munkaadó és 600 foglalkozás nélküli.

A többi idegen állampolgárokra nem készült nemzetiségi beosztás kimutatás.

A munkanélküliség és gazdasági krízis oka tehát nem a külföldi alkalmazottak „nagy számában” keresendő. A munkanélküliség és krízis oka egészen másfelé rejtőzik.

Aradváros támogatja a pecica-lak arad-i kenyérárúsítását.

A pecica-i kenyérárúsok és az arad-i Sütőipari Szindikátus között már régebb ideje áll a harc. A szindikátus azon az állásponton van, hogy ezek a kenyérsütők nem rendelkeznek iparigazolvánnyal, nem fizetnek hit adót, tehát nem is árusíthatnak jog szerint kenyeret a piacon. A szindikátus többször fordult a városhoz, hogy az rendezze ezt a rendezetlen kérdést és a tanács csütörtöki ülésén ismét foglalkozott a pecica-i kenyérrel. Popa Gligor, az iparügyosztály főnöke referálta az ügyet és közölte, hogy a belügyminisztérium szabályrendelet elkészítésére utasította a várost és a szabályrendeletben az domborítandó ki, hogy csak az árusíthat kenyeret, aki azt süti is. Ennek a megoldása azonban nem olyan egyszerű, mert a pecica-lak azt hangoztatják, hogy őket is a sütőkhöz kell számítani. Az előterjesztést Cotloiu Romulus dr. polgármester vezekszett megvilágítani és ezzel kap-

csolatban tájékoztatni a tanácsot. Hangsúlyozta, hogy ha szigorúan jogi álláspontot helyezkednek, úgy ezek a vidéki kenyérárúsok valóban kontárok, de miután jó és olcsó kenyeret hoznak be a városnak, mindent el kell követni, hogy megszűnjék ez a kontárjelleg. A leghelyesebb, ha a földművelésügyi minisztérium átír a munkügyi minisztériumhoz, hogy az szólítsa fel a munkakamarát az ügy végleges rendezésére. Ez a rendezés annyiból áll, hogy a pecica-i kenyérsütők kérését nyújtják be, a melyben iparendedélyért folyamodnak, aminek a birtokában azután senki sem háboríthatja őket. Ilyen értelemben is írják fel az illetékes minisztériumokhoz és addig is, amíg a kérdés véglegesen eldőlt, megengedik a pecica-i sütőknek az árusítást a piacon.

Minél intelligensebb az iparos,
annál hűbb hive
a szövetkezeti eszmének!

Jogesetek a kisipar köréből

Ha a betegsegélyzőnél szabályszerűen be nem jelentett alkalmazott a betegsegélyző ápolására szorul, valamennyi ápolási költséget, sőt a beteg munkásnak kiutalt betegsegélyezési összeget is a munkaadó viseli.

A központi felelőztetési bizottság 2270-1936. számú elvi döntvénye.

Molnár Erzsébet arad-i munkásnő múlt év augusztus 19-én tüdőbajban súlyosan megbetegedett, miért is az arad-i tüdőgondozóban helyezték el, megfelelő orvosi kezelés végett. Molnár Erzsébet nem szerepelt munkaadója fizetési listáján, így a társadalombiztosító törvény 120-ik szakasza alapján a munkásnő orvosi kezelése kapcsán felmerült összes költségeket, valamint a munkásnőnek nyújtott pénzbeli segélyt is az erre illetékes pénztár a munkaadóra róttá ki.

A határozat ellen az érdekelt munkaadó felszólamlással (contestatie) élt. Előadta, hogy Molnár Erzsébet munkásnő csak 1935. augusztus hó 3-ik napjáig volt a cég alkalmazásában és megbetegedésének idején ezért nem szerepelt a vállalat fizetési listáján. A munkaadó felszólamlását elutasították, mire az a határozat ellen felelőztetéssel élt.

Az illetékes felelőztetési bizottság az iratokhoz csatolt és a munkaadó által kiállított igazolványból megállapította, hogy Molnár Erzsébet 1934. július 30-tól 1935. augusztus 10-ig volt munkaadója alkalmazásában. A munkaadó a dátumra vonatkozólag bejelentette, hogy az általa kiállított igazolvány idézett adatai nem felelnek meg a valóságnak, az igazolványba tévesen iktatta be a munkásnő munkából való kilépésének keltét, mert Molnár Erzsébet ténylegesen csak 1935. augusztus 3-ig volt a vállalat alkalmazásában.

A felelőztetési bizottság szintén a társadalombiztosítási törvény 120-ik paragrafusára hivatkozva megállapította, hogy mivel az alkalmazott nem volt bejelentve a betegsegélyzőnél, amikor megbetegedett, a munkaadó köteles viselni az összes orvosi költségeket, valamint a betegsegélyezési összegét is és így a munkaadó felelőztetését a maga részéről is elutasította.

Ellentétes orvosi szakvélemények a munkaképesség csökkenését felülvizsgáló bizottság előtt.
A központi felelőztetési bizottság 1463-1936. számú alatt hozott elvi döntése.

Klein Irma munkásnő, aki 1934. januárjában balesetet szenvedett, azon a címen, hogy munkaképességének csökkenését orvosi bizonyítvánnyal tudja igazolni, az ügyben illetékes oradea-i betegsegélyző nyugdíjbizottságához kérelmet adott be munkaképessége csökkenésének megállapítását és az ennek alapján számára jogszertint járó járadék megítélésére vonatkozólag. Az oradea-i nyugdíjbizottság a munkásnő kérelmét elutasította. Az elutasító határozat ellen a munkásnő felelőztetést adott be.

A felelőztetési bizottság megállapította, hogy Klein Irma munkásnő 1934. január havában tényleg balesetet szenvedett. Megállapította azt is, hogy hatósági orvosi vélemény szerint a baleset következtében munkaképességének 15 százalékos csökkenése forog fenn, de ugyanakkor birtokába jutott a felelőztetési bizottságnak egy olyan orvosi szakvélemény is, amely a munkásnő teljes felgyógyulását igazolta. Az ellentétes orvosi szakvélemények után a felelőztetési bizottság arra az álláspontra jutott, hogy a munkásnő felelőztetésének helyt ad és a másodosztályú fizetési csoport adatainak figyelembe vételével Klein Irma javára kártérítés címén egy összegben 3500 leit ítél meg.

Közlő: KELE SANDOR dr.

NYILT TITOK.

- A vőm egy roppant goromba fráter.
- Mennyiben?
- Például tegnap azt mondta nekem, hogy avindler, csaló, gazember vagyok.
- Nahát, ezért még nem kell elkeseredni.
- Miért nem?
- Elvégre családi körben ne legyenek titkok.

Nem lehet adóügyekben közvetlenül a pénzügyminiszteriumhoz felelőztetni

A pénzügyminiszterium csak a helyi pénzügyigazgatóság jelentése alapján intézheti el a felelőztetők kérvényeit.

A pénzügyminiszterium azzal kapcsolatban, hogy az adókövetéssel elégedetlen adófizetők nagy része közvetlenül a miniszteriumhoz felelőztet, felhívással fordul az adófizetőkhez. Mindenekelőtt rámutat arra, hogy ez az eljárás egyaránt káros az összes felekre, mert a miniszterium nem veheti figyelembe a felelőztetéseket, ha a kifogásolt megállapításokat előzőleg nem vizsgálja felül az illetékes pénzügyigazgatóság.

E'kerülendő a hiábavaló idővesztést, a pénzügyminiszterium tudomására hozza az adófizetőknek, hogy elégedetlenség esetén kifogásaikat, illetőleg panaszukat rögtön a fizetési felszólítás vétele után az adóügyi pénzügyigazgatósághoz intézzék, amely köteles a felelőztetés vételétől számított 15 nap alatt megállapítani az adófizető helyzetét.

A pénzügyminiszterium csak a pénzügyigazgatóság jelentése alapján intézheti el a felelőztetők kérvényeit.

Ugyanigy felkéri a miniszterium az adófizetőket, hogy a vizsgálat folyamán lépjenek érintkezésbe az illető adóvégrehajtóval és tájékoztassák magukat. A 200 ezer leig terjedő összegeknél a felelőztetéseket az adóügyi pénzügyigazgatóság intézi, a többiek pedig a miniszterium központi adóigazgatóságai.

Végül felhívja a miniszterium az adófizetők figyelmét arra is, hogy ne álljanak elő indokolatlan panaszokkal, vagy olyan felelőztetésekkal, melyeket már visszautasítottak, mert csak feleslegesen megnehezítik az állami ügyvitelt.

Harminc éves a cluj-i villamosüzem

Mielőtt a villamosüzem megkezdte volna Cluj-on működését, a külvárosi utcákban, de csak elvétve, petróleum lámpák pislákoltak még. Villamosvilágítás csak a Newyork szállodában volt. Az alagsorban volt egy állandóan dohogó áramfejlesztő dinamó, amely a szálloda és kávéház belsejében lévő aig világító szénszálas lámpákhoz szolgáltatva az energiát. A vidéki emberek állandóan csodájára jártak a „fotogén nélküli világításnak”, az iskolából hazagyekvő diákok pedig dobogó szívvel hallgatták az alagsorban elhelyezett dinamó puffogását. Hol vagyunk azóta?

A városi villamosüzemet 1906-ban a budapesti Ganz-cég rendezte be. Az üzem használatára 10 évi koncessziót kapott és a koncessziót 1921-ig hosszabbították meg. Ezután az üzem városi kezelésbe ment át. Kezdetben csak a Somesul Rece-i vízműről termelte az áramot. Csakhamar segédgépek beállítására került a sor és beállítottak egy gőzgépet is, mert nem mindig volt megfelelő víz. A völgyező gátból 50 méter magasságból zuhant le a turbinákban a víz. 1913-ban már az áramfogyasztás annyira emelkedett, hogy a sétatér végén hőerőlepet kellett berendezni. Ezt a telepet is a bérlő Ganz-cég építette. 1921-ben az üzem házikézelésbe ment át. 1930-ig tartott ez az állapot és ez volt az üzemnek a hőskora. 1927-ben a hőerőtelepen még két Diesel-motort helyeztek el. 1930-ban aztán kereskedelmi alapra helyezték az üzemet. Az Electrobél Rt., melynek székhelye Brüsszelben van, szerződést kötött a várossal az üzemnek közös alapokon való vezetésére. Az új társaság százhetvenmillió lei alaptőkével alakult meg és ebből százhetmillió leit a város hozzájárulása képezett. A társulás megállapítása után áthangolták az egész üzemet. Felépült a Str. Decebal sarkán a minden igényt kielégítő hatalmas áramelosztó állomás, amely a Sorecan-i községből érkező áramot alakítja át és osztja el.

ja el. A villamos üzem ugyanis szerződést kötött a Sorecan-i Rt. által közénporból termelt áram nagy részére. Az áramtermelés és fogyasztás az 1929. évben érte el tetőpontját, amikor 14,147.340 kilowatt áramot termeltek. Akkor a vezetékek hiányossága miatt 32 százalékos volt az áramvesztesség, úgyhogy a tizennégymillió kilowatt áramból csak kilenc és félmillió kilowatt áramot lehetett értékesíteni. Az ezután következő években a gazdasági krízis következtében az áramfogyasztás visszaesett. A legmélyebb pont 1933-ban volt, amikor az áramfogyasztás 7,527.665 kilowatt-ra esett vissza. Ezután a fogyasztás fokozatosan emelkedett és a múlt évben már 8,087.566 kilowattot tett ki. A fogyasztás általában emelkedik és a berendezések tökéletesítése következtében az áramvesztesség évről-évre visszaesett.

A jubiláris ünnepség három napon át fog tartani. Pénteken, október 23-án este érkeznek Cluj-ra az ország minden részéből a villamos üzemek vezetői. Másnap, szombaton, október 24-én délután 11 órakor érkezik a vendég, utána pedig a helyi hatóságok képviselőitében megkezdődik a kongresszus, amely délután 2 óráig tart, utána pedig diszebed lesz. Délután 4 órakor folytatják a kongresszust, ezután következik az ünnepségek legkiemelkedőbb része, az UEC sportcsapatának bemutatkozása a nemzeti színházban és a tulajdonképpeni jubileumi ünnepség. Másnap egész nap tart a kongresszus, amelyet csak az ünnepi ebéd szakít meg. Az ünnepség harmadik napján, hétfőn a vendégek meglekintik a Sorecan-i Rt. Aghires-i erőterepét, utána, déután a Câmpia Turzi-i sodronygyár berendezését, kedden pedig reggel 9 órakor kirándulnak a résztvevők a Somesul Rece-i vízierőtelephez, amely első erőforrása volt a város immár 30 év óta zavartalanul és közmegelegetésre működő villamosüzemének.

Háromezeröttszáz lei havi fizetéssel autót tartott.

A satumare-i pénzügyigazgatóságon történt sikkasztás ügyében, mint ismeretes, a nyomozás tovább folyik. Az újabb adatok szerint a sikkasztott összeg egymilliókétszáz ezer leire emelkedett. A főpénztáros, akit a sikkasztás elkövetésével vádolnak, most már maga is beismeri, hogy elvett pénzeket, de azt állítja, hogy a hiány mindössze hatszáz ezer lei. A sikkasztó főpénztárosnak csak háromezeröttszáz lei fizetése volt és ennek ellenére autót tartott és öt gyermekét neveltette.

RESZBEN.

Macerát megvizsgálja az orvos, aztán azt mondja neki:

- Tartózkodnia kell az italtól, a nőtől, a bőséges étkezéstől és az énekléstől.
- Macerá mindent megígér és elmegy.
- Pár nap múlva találkozik az orvossal az utcán és az megkérdi tőle:
- Na, betartotta az utasításaimat?
- Részben, — feleli Macera.
- Hogy-hogy részben?
- Nem énekelek.

LINK ÜZLET.

Kohn megáll egy kirakat előtt és látja, hogy az árakra elég olcsó árak vannak kiírva.

Bemegy az üzletbe, összevadásról egy csomó dolgot, aztán megkérdi:

— Váltóval fizethetek?

— Nem, — felelik neki, — csakis készpénzzel adunk el.

— Ajja, — mondja erre Kohn — rögtön sejtettem, hogy valami tréfi van az árak körül.

November elsejéig adtak haladékat az október elsején esedékes autódó kifizetésére.

A pénzügyminiszterium utolsó terminus gyanánt ez év november 1-ig engedélyezte az 1936 októberi negyedi autódó kifizetését, amelyet a törvény 7-ik szakasza értelmében legkésőbb 1936 október 1-ig kellett volna kifizetni. A fenti terminus lejártával azonban újabb határidőt semmi körülmények között nem tűznek ki, a hátralékosok ellen kiadási jegyzőkönyvet vesznek fel és a bírságokat legkésőbb november 5-ig ki is róják. Az érdekelt tehát saját érdekében fizessék be hátralékos autódójukat még e hó folyamán.

„A nagyhatalmak döntik el
a kisállamok valutáinak sorsát...”

Az Adeverul írja:

A pénzalértékelés terén Csehszlovákia és Itália is követte Franciaország példáját. Új országok következnek sorra minden valószínűség szerint; egyelőre azonban tétovázni, mert a pénz speciális helyzete ezt írja elő számukra. Bizonyos feltételei is vannak a deva orizációnak, melyeket nehéz teljesíteni. Csúpan a nagyhatalmak devalorizációs rendelkezéseivel arányos (közel 35—40 százalékos) lezállításról lehet szó, nehogy ismét versengés következzen. Nemzetközi lekötöttségről van szó, amit törvénybe kell iktatni. A csatlakozások az általános gazdasági fellendülést segítik elő. A kisállamok valutája régtől aláértékelődött már a világban, ezt az állapotot mégsem lehet jogi formába átültetni. Ezeknek a valutáknak sorsát a világpiacra a nagyhatalmak fogják majd eldönteni, melyek közül csúpan Japán és Németország nem csatlakoztak a béke megteremtésére vonatkozó javaslatához. Reméljük, hogy az erőfeszítés nem lesz hiábavaló.

REKORD.

— Csúnyán össze van kaszabolva az arcod, mi történt veled?

— Rajtam javították meg a borotválás világrekordját.

„A bolsevizmus maga a rombolás...”

Friedrich Muckermann, a világhírű német jezsuita szerzetes írja a „Magyar Lapok”-ban:

Nincsen olyan indok a földön, ami az emberi értelmet kielégítő magyarázata lehetne annak, hogy úgy tudjon gyűlölni valaki, hogy ártatlan apácákat, — akik semmi mást nem tesznek, mint betegeket, kommunista és bolsevista betegeket is, ápolnak, — meggyalázni, megcsónkítani és benzín-lángokban elégetni tudjon... Minden elfogulatlan embernek meg kell érteni, hogy a bolsevizmus több, mint gazdasági rendszer és politika, több mint a proletárok elkeseredése a rossz bérek és a rossz lakások miatt!... Legbensőbb lényegében a bolsevizmus maga a rombolás, a szellem, amelyben a szeretői utolsó szikrája is kialudt. A világosság birodalmából a sötétségbe társított Lucifer. Ez a felismerés fontos, mert nélküle fogalma se lehet az európai kultúra és a keresztény hagyomány horzsolásának arról, hogy tulajdonképpen mi a bolsevizmus s e nélkül továbbra is olyan hatástalan eszközökkel harcolna ellene, mint eddig.

PARBESZED.

— Azt sem tudom, hova rakjam a pénzemet.
— Annyi pénz van?
— Dehogy. Minden zsebem lyukas.

Eő az üzleti haszon!

A Magyar Lapok írja:

A rendőrség, amely házkutatást tartott a romániai ponyvaregények és pornográf füzetek koronázatlan királyának vállalatánál, a „Szívek harca”, a „Befalazott lelkek”, „Lenke grófnő”, a „Varsói hóhér”, a „Lyoni bestia” és egyéb ponyvák, rémregények, kalandor históriák és pornográf füzetek tengernyi tömege között, rengeteg kommunista tárgy nyomtatványra és izgató tartalmu bolsevista röpiratra bukkant. A rendőrség lefoglalta a kommunista jellegű nyomtatványokat és Hertz Ignác vállalatának összes helyiségeit lepecsételte. — Persze az Hertz Ignácnak teljesen egyre megy, hogy mi fog jobban: a Szívek harca, a kommunista propagandafüzetek, avagy a pornográfiaiban mutatkozik-e nagyobb kereslet. Elvégre az üzleti haszon a fontos és azzal már igazán nem törődik ez a lelkiismeret, hogy megront és megfertőz egyszerű, naiv lelkeket, hogy baromi mélységekbe zuhanjanak a tömegizlést, hogy társadalmi gyűlölködést szít, hogy felszabadít állati ösztönöket, vagy pokoli szenvedéseket. Egy elv azonban úgy látszik mégis vezérli: akármit dob a piacra, ragaszkodik hozzá, hogy „izgató” legyen. Az emberi butaságra és szenvedélyességre, fáradt, gyönge idegzetű tömegekre, a beteg hisztériára, a legnyálasabb érzelmességre és legbornirabb vágyálmokra építi üzleteit. — És ezen az alapon, ugylát-szik, Kázmér gróf életének izgalmas rémregénye és a lemeztelenített Lenke grófnő mérgezett törrel átdöfött szíve nagyszerűen megfér a bolsevizmussal, a közös ponyván. — De ne tessék megijedni, mert a vége úgyis jóra fordul. — A 378-ik folytatásban Lenke grófnő feltámad a családi kriptaiban, a bolsevista röpiratokból pedig amerikai stílusú bérpalota épül a legforgalmasabb bulvardon.

Emelkednek a bőrarak, drágább lesz a cipő

Az ardeal-i és banat-i lábbelikészítők szindikátusának Brassov-ban székelő vezetősége Dánér Lajos szindikátusi elnök vezetése alatt gyűlést tartott. A gyűlésen Dánér elnök ismertette a bőrgyári cikkek áremelkedésével előállott helyzetet. Az elnök emondotta, hogy a tavasz óta a romániai bőrgyárak a talp árát fokozatosan 25—30 százalékkal, míg a felsőbőr árát 15—20 százalékkal emelték. A beszámót követő vita során a vezetőség elhatározta, hogy

ugy a piaci, mint az üzleti cipők árát legalább 20 százalékkal emelik.

Ez az áremelkedés vonatkozik a javításokra is. A gyűlés másik fontos határozata, hogy árut a jövőben csak készpénzfizetés ellenében szolgáltatnak ki. A szindikátus határozatát az október 9-én fél 9 óra kor a volt ipartestület nagytermében üsszeülő gyűlés is letárgyalta.

Nem kötelező az adóbonokban felajánlott fizetés elfogadása

Érdekes semmitűszéki döntés az adóbonok problémája ügyében.

A legfelső semmitűszék érdekes döntést hozott egy perben, amelyet a Pocni-i bányatársulat indított Cernauti városa ellen. A bányatársulatnak nagyobb követelése volt a város ellen, amely ezt adóbonokkal akarta kiegyenlítani. A bánya nem fogadta el a fizetésnek ezt a formáját, amely ránézve azt jelentette volna, hogy követelésének több, mint a feét elveszti és ragaszkodott a bankjegyekkel való fizetéshez. A közadóság likvidálására vonatkozó 1933 április 8-iki törvény 7. szakaszának 2-ik bekezdése úgy intézkedik, hogy „megyék, városok és az autonóm állami intézmények jogosultak fizetéseket elfogadni és ilyeneket hitelezőiknek felajánlani 1932. év előtti követelések kiegyenlítésére adóbonokban is, még pedig ezek névértékét szá-

mitva”. A semmitűszék megálapítása szerint a törvénynek ez a szövege nem kötelezi a közintézmények hitelezőit, hogy az ilyen módon felajánlott fizetést elfogadják, csúpan jogot ad az adósnak — ha ez közintézmény —, hogy a fizetést ilyen módon a hitelezőnek — ha az magánvaló vagy magánszemély — felajánlja, az utóbbi azonban jogosult az adóbonokban ajánlott fizetést visszautasítani.

A semmitűszéki döntés azt már nem mondja ki, de a törvény rendelkezik róla, hogy a készpénz-vel való fizetés csak az után történhetik, ha a közintézmény a követelés fedezésére költségvetésébe csak akkor van helye, ha a kellő időben bejelentett megfelelő összeget beállította a végrehajtásnak csak akkor van helye, ha a kellő időben bejelentett igény költségvetésébe nem állította be.

Milyen részletösszeget kell fizetniök november 15-én a konverziós adósoknak

A konverziós törvény rendelkezése szerint az adóság rendezések első két évi kedvezményes időszaka 1936 május 15-én lejárt és az 1936 november 15-iki ötödik részlet a mezőgazdasági adósoknál is, a 15 évi törlesztési időszak első részlete. Amig ugyanis az eddigi első négy részlet alkalmával a mezőgazdasági adósok csak a kamatokat fizették hitelezőiknek a lecsökkentett tőketartozás után, addig

az 1936 november 15-iki részlet alkalmával már megkezdődik a tőketörlesztés is.

Eppen ezért az agráradósoknál a november 15-i ötödik részlet összege valamivel nagyobb, mint az eddigi részleteké. A városi adósok november 15-i esedékessége ugyanaz, mint eddig, mivel a városi adósok annuitás összegeiben már eddig is a kamatokon kívül szerepelt a tőketörlesztés. A konverziós törvény végrehajtási utasításához mellékelt törlesztési táblázat szerint 1936 november 15-én a konverziós adósoknál a következő részleteket kell megfizetniök:

A lecsökkentett tőketartozás	Fizetendő részlet mezőgazdasági városi adósok által	
1000 lei	39.52 lei	67.22 lei
1500 lei	59.27 lei	100.82 lei
2000 lei	79.03 lei	134.43 lei
2500 lei	98.79 lei	168.04 lei
5000 lei	197.58 lei	336.08 lei
7500 lei	296.37 lei	504.12 lei
10.000 lei	395.16 lei	672.16 lei
20.000 lei	790.32 lei	1.354.31 lei
30.000 lei	1.185.49 lei	2.016.47 lei
40.000 lei	1.580.66 lei	2.688.63 lei
50.000 lei	1.975.82 lei	3.360.79 lei
60.000 lei	2.370.98 lei	4.032.94 lei
70.000 lei	2.766.15 lei	4.705.10 lei
80.000 lei	3.161.31 lei	5.377.26 lei
90.000 lei	3.556.48 lei	6.049.41 lei
100.000 lei	3.955.64 lei	6.721.57 lei
500.000 lei	19.758.20 lei	33.607.85 lei
1.000.000 lei	39.516.18 lei	67.215.17 lei

Ezen felül a tőkeösszeg arányában emelkedik az esedékes részlet összege.

MENSCHENKENNER.

— Pst, — macht Winfried im Bett und richtet sich auf, — Papa erzahlt einen Witz.
Günther richtet sich auf und sagt:
— Mama lacht sogar.
— Nun, ja, 's wird Besuch da sein, — erklärt Winfried und legt sich wieder aufs Ohr.

Megkezdődött Arad-on a szigorú adóbehajtás.

Napokban a kerületi adóhivataloknál szolgálatot teljesítő végrehajtók dobossal a más hivatalos közegekkel együtt elindultak az adóhátralékok behajtására. A behajtási pénzügyigazgatóság a pénzügyminisztériumtól legutóbb ideérkezett rendelet alapján a lehető legszigorúbban hajtja be az adóhátralékokat. Ugyazólván alig van ház, ahol ne járt volna végrehajtó. A pénzügyi közegek azt a szigorú utasítást kapták, hogy minden körülmények között hajtsák be az adókat és nemfizetés esetén foglást eszközöljenek. A behajtási pénzügyigazgató kijelentése szerint senkinek sem adnak adófizetési haladékot, így az ilyenirányú kérésekkel teljesen felesleges felkeresni az adóhivatalok vezetőit. Fizetési halasztást kizárólag csak a pénzügyminisztérium adhat. Az adóbehajtás tehát nemcsak Arad-on, hanem a megye valamennyi helységében teljes szigorral folyik, mert október hó végéig az esedékes negyedévi adókat feltétlenül be kell hajtani. Az adóbehajtás szigorúságát az is szüksege teszi, mert a pénzügyminisztérium büntetés alkalmaz mindazon tisztviselőkkel szemben, akik nem hajtják be a kivetett adót teljes mértékben, noha az adótörvény nem 100, hanem csak 85 százalék behajtását írja elő.

AZ IDEÁLIS FELESEG.

— Milyen feleséget szeretnél?
— Olyant, akinek legalább egymillió hozománya van.
— És hogy nézzen ki az a lány?
— Mintha egy vása se volna.

— Konfekciós üzletnek forgalmi adója. Nemrégiben Arad-on járt Ciolac pénzügyi vezérfelügyelő, aki a forgalmi adó leróvása szempontjából végigjárta az arad-i textilüzleteket és konfekciós műhelyeket, tapasztalatairól jegyzőkönyvet vett fel, egyben pedig rendelkezést adott ki a forgalmi adó szigorú ellenőrzésére nézve. Az arad-i pénzügyigazgatóságra ma érkezett le Ciolac pénzügyi vezérfelügyelő rendelkezése, amely előírja, hogy ezentúl a konfekciós műhelyek csak akkor dolgozhatnak fel a különböző cégektől kapott, vagy vásárolt árukat, ha azok után a forgalmi adót leróvták. Abban az esetben, ha a vállalat saját műhelyében készíti az eladásra szánt árucikkeket, szintén le kell róni a forgalmi adót, mert ellenkező esetben kihatási jegyzőkönyvet vesznek fel és szigorúan megbírságozzák a mulasztó vállalkozókat. A forgalmi adó hatszázalékos és ezt az összeget feltétlenül meg kell fizetni a konfekcionálásra kerülő textilneműknél. Az arad-i pénzügyigazgatóság a legszigorúbban ellenőrzi a forgalmi adó befizetéseket.

Hasznos adóügyi
utmutató

„Arany Almanach” címen hézagpótló kézikönyvet jelentetett meg Irinyi Sándor nyugalmazott timisoara-i városi tanácsos. A kézikönyv közérdekű és közhasznú tartalmánál fogva a könyvpiacra eseményszámba megy. Ára mindössze 20 lei a 140 oldalas könyvnek és a valóban csekély összegért a szerző igazán aranyértéket nyújt. Innen a neve is az évkönyvnek. Lássuk, mi van benne? Mint minden almanach, úgy ez is naptári résszel kezdődik, amely természetesen 1937-re szól. Ezután Romániának igen színes és tartalmas leírása következik, majd a könyv leghasznosabb része, az egyenesadók, mint a földadó, házadó, tőkeadó, ipari adó, kereskedelmi adó, valamint a fizetések, bérek és a szabadfoglalkozásuk adóinak példák felhasználásával magyarázott ismertetése. Olyan ügyes ez az ismertetés, hogy a maga nemében eddig Romániában páratlanul áll. Mindenki könnyűszerrel megtalálja itt és ami a fő, meg is érti, ami őt az egyenesadótörvényekből érdekli. Az adórészt igen szabatosan összeváltott adónaptár követi, amely pontosan előrja, hogy a különböző időpontokban milyen adónemek fizetése esedékes. A különböző illetékekről és a repülőbélyegekről szintén igen használható utmutatást találunk az Arany Almanachban, amelynek hasznos tartalmát tíz általános érdekű új törvénynek rövid ismertetése, a teljes postatarifa és a munkaszüneti napok szabatos jegyzéke fejezi be.

A hasznos kézikönyvet vidékről 25 lei postabélyeg beküldése ellenében a szerzőnél (Timisoara IV. Str. Ion Ghica 3.) szám alatt lehet megrendelni, aki azt postán megküldi, Arad-on lapunk kiadóhivatalában jegyezhető elő a hasznos kézikönyv, amelynek megszerzését valamennyi olvasónknak melegen ajánljuk.

MISSVERSTANDEN.

Frau Raunzer suchte wieder einmal ein neues Mädchen.
— Haben Sie Referenzen? — fragte sie die Bewerberin. Das Mädchen wusste von nichts.
— Aber, ich habe doch ausdrücklich inseriert: ausgezeichnete Referenzen.
— Ach so, — gestand die Kleine, — ich dachte, das bezog sich auf Sie.

Közhivatalok téli munkarendje.

Október elsejével az ország valamennyi közhivatalában a téli munkarend lépett életbe. Ennek értelmében a hivatalokban reggel fényolótól félkettőig tart a szolgálat, kedden és pénteken a hivatalok délután is dolgoznak 4 órától 7-ig. Hétfőn és hivatalos ünnepeket követő napokon csak délután fél 4-től fél 8-ig tartanak szolgálatot a hivatalok, vagyis az u. n. vikendszünet a téli folyamán megmarad.

A NAGY KÉRDÉS.

— Nos, teányom, a bankárt választod, vagy az orvost?
— Szóval: pénzt, vagy életet.

Nem büntetik meg a háztulajdonosokat, akik nem adtak be kimutatást a jövedelméről.

A pénzügyminiszter még a költségvetési év kezdetén elrendelte, hogy a háztulajdonosok nagy országos terhe mellett jelentse be a bérőiket és azoknak jövedelmét. A pénzügyigazgatóságok jelentéséből az derült ki, hogy a háztulajdonosok túlnyomó többsége nem tett eleget ennek a rendelkezésnek. Nem jelentették be bérőiket. Hozzávetőleges számítás szerint: ezért 70—80 ezer kihágási eljárás kellene indítani, ami a pénzügyminiszterium és a bíróságok számára szinte teljesíthetetlen munkafeltételt jelentene. Ezért is a pénzügyminiszter most újabb rendeletet adott ki, amelyben közli, hogy mindazok a háztulajdonosok, akik a kért kimutatást: mostantól számított egy hónap alatt be nem adják, nem bírsághatók meg. A már felvett jövedelnykönyveket is fel kell tölteni a miniszterhez további döntés céljából. Ime ez az eset, amikor a lehetetlenségeket követelnek. Minden háztulajdonos arra kötelezni, hogy minden egyes bérőjét annak jövedelmét jelentse be, a gyakorlati életben szinte határára a lehetetlenséggel.

Háromemeletes tanoncotthont
építenek Oradea-n

Tizenkétfélmillió lelt vettek előirányzatba a nagyarányu építkezésre.

Nistor miniszter is részt vesz az e hó 25-én tartandó
ünnepélyes alapkövetélen

Nemcsak ipari szempontból, hanem városzépészeti szempontból is érdekességgel bír a munkaügyi miniszteriumnak elhatározása, mely szerint az egész ország területén, minden megyeszékhelyen modern inasotthonokat emennek, melyek az iparostanoncoktatás célját szolgálják. Timisoara-n már elkészült az inasotthon, most Oradea-n is sor kerül a tervezett 500 személyt befogadó képességű nagy inasotthon felépítésére. A munkaügyi miniszterium az oradea-i inasotthon építésére 12 millió lelt irányzott elő és az eddigi tervek szerint háromemeletes, sőt valószínűleg négyemeletes épület lesz. A monumentális, modern palota ott fog emelkedni a Str. Episcopul Radu-ban, a fém- és faipari szakiskolának most üresen álló volt internátusa helyén.

Az oradea-i munkakamara elnökségéhez leirat érkezett a munkaügyi miniszteriumtól, amely közli, hogy az iparostanoncotthon és ipariskola új épületének alapkövét ünnepélyes keretek között maga Nistor munkaügyi miniszter fogja letenni október 25-én, vasárnap és a miniszter ugyanakkor fogja ünnepélyesen beiktatni a munkakamara új tanácsát. Nistor miniszter kíséretében lesznek Roman Alexandru vezértitkár és Stavri Cunesco, a munkaügyi miniszterium vezérigazgatója. Jelen lesz az ünnepségeken Mosoiu Tiberiu fődművelésügyi alminiszter is. Mint értesülünk, jövő tavasszal hozzákezdnek az új inasotthon és iskola palotájának építéséhez.

ALKU

A Brassói Lapok írja:

A német lehangorrel mindenkit. Most hirdette ki a török kormány a döntését az állami textilgyárak felszerelése dolgában. Öt ország gyáripárosai nyújtottak be ajánlatot. Az Amerikai Egyesült Államok, Anglia, Svájc, Csehszlovákia és Németország gyáripárosai. A török kormány eleinte valamennyi ajánlatot tudragának találta és ezért felhívta az ajánlattevőket, hogy csökkentse árait. A következő válaszokat kapta:

- a) Mi nem vagyunk hozzászokva az alkuhoz, egy fillért sem engedhetünk. (Amerikai Egyesült Államok).
- b) Hosszas megfontolás után arra az eredményre jutottunk, hogy ajánlatunkat 12.5 százalékkal csökkentjük. (Anglia).
- c) Noha a legokosabb ajánlatot tettük, ennek ellenére hajlandók vagyunk 22 százalékot engedni, abban a reményben, hogy a török kormány figyelembe fogja ezt venni másfajta munkák odaitételeinél. (Svájc).
- d) Hogy összeköttetéseinket fentarthassuk, belemegyünk abba, hogy eredeti ajánlatunkból 31 százalékot engedjünk. (Csehszlovákia).
- e) Ajánlatunkat odamódosítjuk, hogy a végső összeget 57 százalékkal csökkentjük. (Németország).

A török kormány természetesen a németeket bízta meg a gyárak felszerelésével.

(A világ gazdasági piacán persze nagy feltűnést keltett ez az 57 százalékos csökkentés. Mindenki azt kérdezte, miképpen lehetséges, hogy a német-vállalkozók ilyen áron szállíthatnak? Hiszen erre feltétlenül rá kell fizetniük, még pedig alaposan. A válasz egyszerű. A német birodalmi kormány az állam pénztárából fizeti meg a különbözetet a vállalkozóknak.)

OH, AZOK A NŐK!

Egy okos ember mondta a héten a női divatról:
— A nők olyan pénzből vásárolnak, ami nincs nekik, olyan dolgokat, amikre nincs szükségük, hogy imponáljanak azoknak a barátnőiknek, akiket utálnak.

„A parasztság nehéz sorsa nagy tragédiát jelent”...

A Dreptatea írja:

A parasztság nehéz sorsa nagy tragédiát jelent ebben az áldott országban. A falvak nagy része nyomorúságos helyzetben van fizikai és erkölcsi szempontból. Idegen jelszókkal akarják elterelni a figyelmet a valóságokról. S a szegény parasztok valóban követik az idegen zászlókat, elfeledve, mi a kötelességük sajátmagukkal és gyermekeikkel szemben. Legszegényebb nálunk a paraszt egész Európában, három-négyezer leinél nem ér többet gazdasági felszerelése, analfabéta, primitivitásban hagyott, pelagra, vérhaj, kiütéses tifusz pusztítja. Cuza és Goga Madriddal vannak elfoglalva. Georgehe A. Cuza körlevelet küldött a nemzeti keresztény párt vidéki tagozatának, melyben közölte, hogy küszöbön áll Madrid eleste és tüntetést kell rendezni minden megyeszékhelyen, mikor Franco tábornok bevonul Madridba. Az ünnepség templomi szertartással kezdődjék és a gyűlés végén felvonulást tartanak horogkeresztos zászlóval és a burgosai spanyol kormány zászlójával. A vérhaj, pelagra és tifusz ünnepre készül Franco tábornok madridi bevonulása alkalmával.

FABEL.

Zwei Flöhe unterhielten sich:
— Du, wenn ich einmal das grosse Los gewinne...
— Nun, was würdest du dann machen?
— Oh, ich kaufe mir sofort einen recht, recht grossen Hund!

ELADÓ:

45 lóerős benzinmotor,

stabil, jó állapotban. Astra gyártmány, eddig 12 famegmunkáló gépet hajtott. Kevés átalakítással petróleum vagy faszén-gáz hajtásra is alkalmazható.

Érdeklődni Reinhart Fülöp Butorgyár

Arad, Strada Horia 2 szám.

Szerkesztői üzenetek

Transilvania-i építész: Hozzánk intézett levelében Ön azt közli velünk, hogy 12 építőiparos társával együtt egy felezésmérés alá került egygyatres fűrészgárat vásároltak meg, amelyet szövetkezeti alapon óhajtanak működtetni. Felvilágosítást kérnek.

Az Ardeal területén érvényben levő kereskedelmi törvény 223—257-ik szakaszai intézkednek a szövetkezetekről. Tanulmányozzák át a törvénynek ezeket a szakaszait és tisztázzák a törvénynek, hogy hogyan alakítható meg egy szövetkezet. Ez a jogi forma azonban nem a kalmas arra, hogy az Önök által felvetett problémát megoldja. A régi kereskedelmi törvény szerint alakult szövetkezetekre vonatkozó jogszabályokkal szemben van ugyanis már egy új törvény. Ez az új szövetkezeti törvény, abból a célból készült, hogy a kisemberek tőkéjüket a szövetkezeti alakulatoknál a legnagyobb biztonsággal helyezhessék el. De ugyanakkor lehetővé válik az is, hogy többen együtt a maguk kis tőkéinek összetétele útján olyan célokat valósíthassanak meg, amelyekhez különben egy kéz részéről nagyobb tőke befektetése volna szükséges.

A szövetkezés szervezéséről szóló törvény a Monitorul Oficial 1935. évi április hó 6-iki számában jelent meg. A törvénynek ez a szövege az időközben hozott határozatokkal is magában foglalja, tehát annak áttanulmányozása teljesen elégséges. Szövetkezet létesíthető eszerint a törvény szerint: 1. Hitelügyetek megkönnyítése végett. 2. A takarékoság előmozdítására (népbankok). 3. Földvásárlás és haszonbérbe vétel céljából. 4. A mezőgazdasági termelés megszervezésére. 5. Talajjavítási munkálatoknál. 6. Bármilyen más közös munka megszervezésénél. 7. Gépek, felszerelések közös használata. 8. Tagoknak a foglalkozásukhoz szükséges anyagokkal való ellátásánál. 9. Munkatermek értékesítésénél. 10. Elsőrendű szükségleti cikkek beszerzése céljából. 11. Otos és egészséges lakások építésének megkönnyítésére. 12. Erdő és fakitermelésnél. 13. Halászati termelés megszervezésére. 14. Olyan szövetkezetek, amelyek a fenti keretben a tagok több irányú szükségletének kielégítéséről gondoskodnak.

Ha a szövetkezeti törvény alapján megalakult

intézmény mindenben megfelel a fenti előírásoknak, úgy jogot nyer a szövetkezeti törvényben felsorolt kedvezmények igénybe vételére. A kereskedelmi törvény szerint alakult szövetkezetek azonban nem élvezik ezeket a kedvezményeket.

Önök a törvény 6-ik szakasza érdeklő különöbben. Eszerint minden egyes szövetkezet a maga alapszabályaiban határozza meg azt a legkisebb taglétszámot, amely mellett megalakulhat. Ez a létszám 15 tagnál kevesebb nem lehet. Az Önök 12 tagból álló létszáma tehát kevés a törvény szerint. A probléma megoldása egyszerű: vétessék be a tagok közül három feleslegesüket és meg van a tizenöt tag. Ez a megalakulásra vonatkozik, de az általános taglétszáma külön előírás van, amely a következő: Ha a szövetkezet korlátozott felelősségű, a legkisebb taglétszám, amellyel működhet, 50; ha a szövetkezet korlátlan felelősségű, a taglétszám 20-nál kevesebb nem lehet. Városi székhellyel bíró szövetkezetnél 100-nál nem lehet kisebb a tagok száma, ha az fogyasztási szövetkezet, míg ha mezőgazdasági, akkor csak 25 tag szükséges.

A szövetkezet alaptőkéje egyenlő részjegyekből áll. Egy üzlet rész 500 leinél kisebb nem lehet és egy személynek nem lehet több üzlet része 100 darabnál.

A szövetkezet tagjai lehetnek egyetemlegesen és korlátlanul felelősek a szövetkezet kötelezettségeiért. Ez azt jelenti, hogy magánvagyonukkal is felelnek. Lehet a felelőség az üzlet rész erejéig menő, vagyis az üzlet rész értékére korlátozott, illetve, hogy annak egy bizonyos hányadáért felel minden egyes részjeggyel bíró tag.

A szövetkezetek a kijelölt székhelyük szerint illetékes járásbíróval által hitelesített okirat útján alakíthatnak. Ami az Önök által megalapítandó szövetkezet alapszabályait illeti, erre vonatkozólag felvilágosítást kapnak az Önöknél illetékes járásbíróval elnöki osztályában, ahol megfelelő szövetkezeti alapszabálymintát is rendelkezésükre bocsátanak. Látni fogják ebből a mintából, hogy melyek azok a formalitások, amelyek mellett szövetkezetüket megalakíthatják.

A szövetkezeteket a Szövetkezeti Központ ellenőrzi. A törvény által biztosított könnyítések a következők: adóügyi kedvezmények, fényüzési és forgalmi adó alól való mentesség a kisipar körébe tartozó szövetkezetekre; mérleg alapján való adózás

és ezen az alapon esetleg a patenta fixába való soroztatás. Ha a szövetkezet hitelügyletekkel foglalkozik, ezek az ügyletek 50.000 lejig terjedő összegnél mentesek a tőkeamatadó alól. Bizonyos esetekben a szövetkezetek csak a bélyegilleték negyedét viselik. Telekkönyvi bekebelezéseik a szövetkezet és a tagok között történt megállapodásoknál mentesek a bélyeg és bekebelezési illeték alól. Ezeken kívül még egész sorozat más kedvezményt is felsorol a szövetkezetekre nézve a törvény.

A fentiek után javasoljuk, hogy a megvásárolt régi céget likvidálják teljesen, hogy ezáltal az újonnan alakult szövetkezet mentesüljön az üzletáttétel kapcsoltatás illetékek fizetése alól. Az egész tranzakciót ügyvéd-szakemberrel kell véghezvinni és megtanácskozni, mert számos olyan körülmény merülhet fel, amely megfelelő eljárás alkalmazása mellett könnyen megoldható, de ha rosszul fognak hozzá, az egész vállalat sikerét veszélyezteti. Részletekbe menő tanácsot a rendelkezésünkre bocsátott adatok alapján már a fenti ok miatt sem nyújthatunk.

Új repülőbélyeg.

A Monitorul Oficial október 8-iki számában a pénzügyminisztérium közli az október 7-én megjelent 2.190 számú királyrendelet szövegét, amelynek értelmében új repülőbélyegeket hoznak forgalomba. Az új bélyegek nem csak alakban, hanem értékben is különböznek az eddigi repülőbélyegektől. A királyi rendelet értelmében a bélyegek értéke 10 banitól 100 lejig, nagyságra mézve pedig 21x26 és 52x42 mm. között változik, ezen kívül a bélyegeket külön posta- és számlabélyeg megkülönböztetéssel látják el.

SZESZÉLYES ÉSZ.

Két arad-i kereskedő beszélget:

— A, jó napot, Kende ur, — mondja az egyik, — hogy megy az üzlet?
— Pár héttel ezelőtt olyan rosszul ment, — feleli Kende, — hogy megállt az eszem.
— Na és most?
— Most viszont úgy áll, hogy elmegy az eszem.

APJAFIA

Irta: POLGAR LASZLÓ.

Öregnek még nem lehetett mondani Vági Vendelt, csak éppen, hogy benne volt már a korbán. Az aazonya régen elhalt, jómaga két gyermekével, Jápossal meg Veronnal gazdálkodott a kis földcskéjén. De Vendel bácsiról azért még vert a szó a faluban, ha át lépte már az ötvenedik évét, mert bizony megfordult még ő a lányok után, megcsipkedte a rózsás képüket, a táncban pedig a saját gyermekei is tultt, ha úgy hozta a kedve.

Lőcsöt faragott az udvarban, a félszer mellett. Előbb elnagyolta a szekercével a sárga akácágat, a két végét szép simára barkácsolta, odaillasztotta a kerékagyhöz, rábólintott, helybenhagyta az eddigi munkáját, azután belefogott a kényesébe, a hajlatba. Odaóvakodott Veron, aki jódarabig csak nézte az apja munkáját, akkor megszólalt:

— Behajt kend édesapám hónap a városba?

— Be.

Veron lehajolt a kötője széléért, felemelte, darabig nézegette, majd elengedte, elsimitotta és lesütött szemmel kérdezte:

— Osztán selömkendőt kapok-e a névnapomra? — mozgatta a vállát előre-hátra.

— Apja csak a kalapja széle alól pillantott rá.

— Nem hinném — évődött a lányával —, mert másra köll a pénz.

— Ugyan mán édesapám — kérlete Veron: — másra? Hászen kifutja a huszonkét zsák buza ára a mást is, móg a kendőt is.

— No, majd elválík, milyen áron kel el — nyugtatta meg az apja Veront —, de hány zsákot mondasz, té lány?

— Huszonkettőt.

— Huszonkettőt? — kérdezte még egyszer Vági.

— Annyi vót az, ha mondom, de mért kérdi édesapám? Tán nem fér a szekerre?

— Dehogynem. Ráférne az, ha mégöccör annyi vóna is, hanem... — eresztette le a szekercét — akkó hová lött két zsákkal? A ragyogóját neki, hát móg nem öttük, el nem adtuk?

— Annak pedig huszonkét zsákkal köll lönni —

erősítette Veron —, hiszen szombaton számoltam móg, amikor János léhordta a pallásrúl a félszörbe.

A szomszédék kislánya, aki mindig Veron körül lábatlankodott, kikibált a konyhából:

— Vejon! Gyeje be hamaj, odaég a jántásod, mán füstöl is!

— Ju! — fogta össze a lány a szoknyáját és beszaladt.

János, aki eddig ott téblábolt a félszer mellett, most odajött és odasomfordált az apja mellé.

— Behajunk a husz zsák buzával, apám?

Vági fontolóra vette a választ, jódarabig hallgatott, csak aprókat csapkodott a szekercéjével.

— Annyival — mondta végül, helybenhagyva János szavát —, annyirul tudok én is, ugyan Veron huszonkettőt mond.

János a földet nézte és halkán válaszolt:

— Csak tizenhóccé zsák buza van, most számoltam móg újra.

Az apja felegyenesedett, kezében a félig kifaragott löccsel, egészen közel lépett Jánoshoz.

— Hát a többi hova lött?

A legény félrefordult, de az apja, mint a cövek, olyan mozdulattal várta ott a választ. János lehorgasztotta a fejét és kibugyant belőle:

— Két zsákot én vittem el.

Vági jobban megmarkolta a löcs végét és haragtól tüzelő szemmel kérdezte újra:

— Hová vitted?

János egészen elfordult, szégyenletében és úgy válaszolt:

— Eladtam.

— Kinek?

— A Biklér botosnak.

— Hát a pénzt?

— Julisnak adtam.

Vági hirtelen dühében ütésre emelte a löcsöt, de János odaugrott és elkapta a másik végét.

A szemük egymásba szikrázott.

Még mind a ketten a markukban szoritották a löcs végét, amikor a legény megszólalt:

— Merthogy aszonta Julis, ü bemén a városba. Elmén, nem marad a faluban, nem szégyönközik itt miattam, rulla ne beszéjjenek, né szakadjon föl a falu szája rajta, üt móg ne szólják. Aszonta, majd a vá-

rosban eligazítják a dógot, mert van ott neki olyan ismerőse. Arra köllött a pénz. Csak két zsák buzát vittem el édesapám —, fogta most már könyörgőre —, né röjjon móg érte ez éccör, majd mögszógalom.

Az apja eleresztette a löcs végét, egyet rántott a nadragja kötésén és ellépett. Most már csak János fogta a dorong másik végét.

Akkor mind a ketten a félszer alá mentek, ott János újra megszámálva a zsákokat, kérdőn tekintett az apjára:

— Veron huszonkettőt számolt?

Vági levetette a kalapját, a félszemét lehunyva a tarkóját vakargatta, majd a csizmája orrát nézegette és ide-oda mozgatta a lábafejét.

De most már János nem hagyta annyiban a dolgot és újra firtatta:

— Huszonkettő vót?

— Annyi, annyi — dünyögte nyugosén Vági.

— Hissz akkó még kettő hibádzik?

Vendel bácsi ádamcsutkája nagyot mozdult az üres nyeletben, csak hümmögött, a szájába vette a pipáját, a csutorát áttette a jobb agyarról a balra, akkor lassan Jánoshoz fordult és megfontoltan kérdezte:

— Aszontad, Julisnak adtad a pézt?

— Annak.

— Csege Julisnak?

— Annak, annak.

Az apja kivette a szájából a pipát, a hamuját ütemesen verte a tenyerébe, azután csak úgy magában dörmögte:

— Akkó mégiscsak jó számolt Veron.

— De hová lött még két zsák buza? — türelmetlenkedett János; — hisz ennyi hija még mindig van?

— Hát — bólintott egyet Vági, aztán hozzátette — estére átmegy Julishoz, oszt vagy a pézt, amit té adtál neki, vagy a két zsák buzát, amit móg én vittem át hozzá ténnap, hozdad vissza, osztán mondd móg neki azt is, hogy két lovat éccörre nem löhet ám mögülni.

János erre a szóra kövé meredt, bambán bámult az apjára és kiejtette a kezéből a félig kifaragott löcsöt.